

Prof. univ. dr. **Carmen-Silvia Paraschiv**
(coordonator)

Lector univ. dr.
Maria-Georgiana Teodorescu

Asist. univ. dr.
Alin Sorin Nicolescu

Drept procesual penal. Partea specială

Note de curs

Ediția a 6-a, revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2025

Capitolul al III-lea. Judecata

§1. Noțiuni introductive

Judecata este faza procesului penal desfășurată de către instanța de judecată cu participarea reprezentantului Ministerului Public, a părților (inculpat, parte civilă, parte responsabilă civilmente), a persoanei vătămate (care este subiect procesual principal), precum și a altor subiecți procesuali care, împreună cu apărătorii, urmăresc aflarea adevărului în cauza dedusă judecătii^[1].

În realizarea scopului procesului penal, ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie sancționată potrivit legii penale, urmărirea penală are un caracter preliminar și pregătitor, de a crea condițiile necesare ca instanța judecătorească, prin activitatea procesuală penală de judecată, să aplice sancțiunile prevăzute de legea penală inculpaților găsiți vinovați de săvârșirea de infracțiuni^[2].

Noțiunea de „judecată” semnifică, în sensul ei restrâns, operațiunea de logică practică și juridică prin care un organ cu competență jurisdicțională soluționează un conflict de drept cu care a fost investit. Prin „judecată”, ca fază a procesului penal, se înțelege acea diviziune procesuală care se desfășoară în fața instanțelor judecătorești penale din momentul sesizării inițiale a judecătorului de cameră preliminară și până la soluționarea definitivă a cauzei penale^[3].

§2. Principiile specifice fazei de judecată

2.1. Publicitatea

Principiu constituțional, ce consacră dreptul oricărei persoane de a participa la ședința de judecată, garantând normala desfășurare a judecătii^[4].

^[1] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 527.

^[2] GR.GR. THEODORU, *op. cit.*, p. 627.

^[3] I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea specială...*, p. 133.

^[4] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 535.

Ședința de judecată este publică, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Ședința desfășurată în camera de consiliu nu este publică [art. 352 alin. (1) C. proc. pen.].

Nu pot asista la ședința de judecată:

- minorii sub 18 ani; **excepție** – în cazul în care aceștia au calitatea de părți sau martori;
- persoanele înarmate; **excepție** – personalul care asigură paza și ordinea.

Potrivit art. 352 alin. (3) și (4) C. proc. pen., **instanța de judecată poate declara ședință nepublică**, pentru o anumită parte a judecării cauzei sau pentru tot cursul judecării cauzei, în următoarele situații:

- dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere unor interese de stat;
- dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere moralei;
- dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere demnității sau vieții intime a unei persoane;
- dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere intereselor minorilor;
- dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere intereselor justiției;
- dacă prin audierea unui martor în ședință publică s-ar aduce atingere siguranței ori demnității sau vieții intime a acestuia ori a membrilor familiei sale;
- dacă o audiere în public ar pune în pericol confidențialitatea unor informații.

De asemenea, ședința de judecată este declarată nepublică pentru tot cursul său:

- din oficiu sau la solicitarea expresă a persoanei vătămate ori a procurorului, dacă persoana vătămată este minoră și este victima uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 197, art. 199, art. 209-216¹, art. 218, art. 218¹, art. 219, art. 219¹, art. 221, art. 222, art. 223 și art. 374 C. pen. [art. 352 alin. (3¹) C. proc. pen.];

- la solicitarea expresă a persoanei vătămate sau a procurorului, dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere unor interese de stat, moralei, demnității sau vieții intime a unei persoane [art. 352 alin. (3²) C. proc. pen.].

Declararea ședinței nepublice se face, de regulă, în ședință publică, după ascultarea [art. 352 alin. (5) C. proc. pen.]:

- părților prezente;
- persoanei vătămate;
- procurorului.

Sunt însă și situații de excepție în care **legiuitorul instituie nepublicitatea** ședinței de judecată, fără să mai fie nevoie ca instanța să declare ședința nepublică.

În timpul cât ședința este nepublică nu sunt admise în sala de ședință decât părțile, persoana vătămată, reprezentanții acestora, avocații și celelalte persoane a căror prezență este autorizată de instanță [art. 352 alin. (6) C. proc. pen.].

Președintele completului are îndatorirea de a aduce la cunoștința persoanelor ce participă la judecata desfășurată în ședință nepublică **obligăția de a păstra confidențialitatea informațiilor** obținute pe parcursul procesului [art. 352 alin. (8) C. proc. pen.].

Ca regulă generală, părțile, persoana vătămată, reprezentanții acestora, avocații și experții desemnați în cauză au **dreptul de a lua cunoștință de actele și conținutul dosarului**. Cu toate acestea, în cursul judecății instanța poate impune anumite **restricții**:

- accesul la dosar;
- înregistrarea audio sau video^[1];
- interzicerea publicării și difuzării, prin mijloace scrise sau audiovizuale, de texte, desene, fotografii sau imagini de natură a dezvălui identitatea persoanei vătămate, a părții civile, a părții responsabile civilmente sau a martorilor, în condițiile prevăzute de lege pentru declararea ședinței nepublice.

^[1] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 537.

Potrivit art. 352 alin. (10) C. proc. pen., informațiile de interes public din dosar se comunică în condițiile legii, respectiv în condițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public^[1]. Precizăm însă că și aceasta prezintă anumite restricții, prevăzute de art. 12 din Legea nr. 544/2001, astfel că **se exceptează de la accesul liber al cetățenilor următoarele informații:**

- informațiile din domeniul apărării naționale, siguranței și ordinii publice, dacă fac parte din categoriile informațiilor clasificate, potrivit legii;
- informațiile privind deliberările autorităților, precum și cele care privesc interesele economice și politice ale României, dacă fac parte din categoria informațiilor clasificate, potrivit legii;
- informațiile privind activitățile comerciale sau financiare, dacă publicitatea acestora aduce atingere dreptului de proprietate intelectuală ori industrială, precum și principiului concurenței loiale, potrivit legii;
- informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii;
- informațiile privind procedura în timpul anchetei penale sau disciplinare, dacă se periclitează rezultatul anchetei, se dezvăluie surse confidențiale ori se pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare;
- informațiile privind procedurile judiciare, dacă publicitatea acestora aduce atingere asigurării unui proces echitabil ori interesului legitim al oricăreia dintre părțile implicate în proces;
- informațiile a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.

2.2. Oralitatea

Prin natura sa specifică, rezultată din coroborarea dispozițiilor legale, oralitatea reprezintă o garanție a judecății, deoarece dă posibilitatea tuturor participanților în cauza penală să formuleze cereri oral, să invoce excepții prin care, pe de o parte, își valorifică drepturile procesuale, iar, pe de altă parte, își justifică poziția procesuală^[2].

^[1] M. Of. nr. 663 din 23 octombrie 2001.

^[2] C.S. PARASCHIV, M.G. TEODORESCU, A.S. NICOLESCU, *Drept procesual penal. Partea generală. Note de curs*, ed. a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2023, p. 27.

Oralitatea este un principiu specific fazei de judecată, care semnifică faptul că întreaga activitate desfășurată pe parcursul acesteia se realizează oral, verbal, prin „viu grai”^[1].

Pentru a consolida prezența acestui principiu în faza de judecată, precizăm doar câteva activități care sunt fundamentate pe baza sa:

- ➡ strigarea cauzei și apelul celor citați (art. 358 C. proc. pen.);
- ➡ audierea inculpatului (art. 378 C. proc. pen.);
- ➡ audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente (art. 380 C. proc. pen.);
- ➡ ultimul cuvânt al inculpatului (art. 389 C. proc. pen.);
- ➡ pronunțarea hotărârii (art. 405 C. proc. pen.).

Nerespectarea oralității poate atrage sancțiunea nulității relative.

2.3. Nemijlocirea

Reprezintă obligația instanței de judecată de a îndeplini în mod direct toate actele procesuale și procedurale care dau conținut ședinței de judecată^[2].

Acest principiu presupune că judecata cauzei se face în fața instanței constituite conform legii și exprimă cerința ca instanța de judecată care urmează să soluționeze cauza să ia cunoștință **direct, nemijlocit** de probele administrate, precum și de cererile și concluziile puse de către procuror, persoana vătămată și părțile din proces, personal sau prin apărătorii lor. Percepând direct probele, judecătorii au o mai mare capacitate de a afla adevărul decât dacă ar percepe aceste probe din documentele în care au fost consemnate; ascultând părțile, persoana vătămată, martorii, membrii completului de judecată pot interveni pentru a lămuri ceea ce li se pare nelămurit, a completa și preciza toate faptele și împrejurările de fapt^[3].

[1] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 533.

[2] C.S. PARASCHIV, M.G. TEODORESCU, A.S. NICOLESCU, *op. cit.*, p. 26.

[3] GR.GR. THEODORU, *op. cit.*, p. 641.

Nemijlocirea constă în obligația instanței de a îndeplini în mod direct toate actele procesuale și procedurale care dau conținut ședinței de judecată^[1].

„Din această definiție se desprinde concluzia că nemijlocirea este caracteristică fazei de judecată pe toată întinderea ei. În acest sens, instanța de judecată, actorul principal al acestei faze procesuale, intră în contact direct, nemijlocit cu toate probele administrate în cauză, începând cu procedura de cameră preliminară și terminând cu stadiul procesual al deliberării, care se desfășoară în baza evaluării unui probatoriu la care accesul a avut loc direct și care conduce la rezolvarea cauzei, pronunțarea, redactarea și comunicarea hotărârii judecătorești”^[2].

Aplicarea principiului nemijlocirii în faza de judecată este într-o strânsă legătură cu necesitatea asigurării **continuității completului de judecată**, întrucât, conform art. 354 alin. (2) teza I C. proc. pen., completul de judecată trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. De asemenea, există și o **excepție** de la această regulă prevăzută de legiuitor în teza a II-a a aceluiași alineat, potrivit căruia, atunci când acest lucru nu este posibil, **completul se poate schimba până la începerea dezbaterilor**.

În situația în care intervine o schimbare în compunerea completului de judecată după începerea dezbaterilor, aceasta va atrage **reluarea dezbaterilor** [art. 354 alin. (3) C. proc. pen.].

2.4. Contradictorialitatea

Această trăsătură a judecății reprezintă una dintre garanțiile implicite ale desfășurării unui proces echitabil, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului statuându-se că dreptul la o procedură contradictorie implică, în esență, posibilitatea pentru părțile unui proces penal de a lua cunoștință și de a discuta toate piesele și observațiile prezentate instanței^[3].

[1] I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea specială...*, p. 148.

[2] *Ibidem*.

[3] C.S. PARASCHIV, M.G. TEODORESCU, A.S. NICOLESCU, *op. cit.*, p. 26.

Principiul contradictorialității este definit prin obligația instanței de a pune în discuție cererile procurorului, ale părților sau ale celorlalți subiecți procesuali, precum și excepțiile ridicate de aceștia sau din oficiu^[1].

Contradictorialitatea este rezultatul separării principalelor funcții procesuale prin acordarea unor drepturi egale tuturor subiecților care au interese contrare în rezolvarea cauzei penale, în ceea ce privește discutarea probelor^[2].

Principiul contradictorialității dă curs respectării unui alt principiu nereglementat în mod expres în legislația națională, ce stă la baza desfășurării procesului penal și care decurge din caracterul echitabil al procesului penal (art. 8 C. proc. pen.) – principiul egalității armelor^[3]. Amintim că acest principiu este consacrat în Convenția europeană a drepturilor omului, precum și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și presupune un tratament lipsit de discriminare al participanților, fie că se află de partea acuzării sau de partea apărării.

„Deși cerința contradictorialității nu se regăsește în mod expres în art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului, Curtea Europeană a analizat, în numeroase decizii de caz, respectarea contradictorialității, ca regulă de bază a ședinței de judecată. În acest sens, s-a statuat că sunt asigurate condițiile necesare desfășurării contradictorii a judecății în cazul în care procurorul și părțile au posibilitatea de a lua cunoștință și de a dezbate probele, cererile ori excepțiile invocate de adversari”^[4].

§3. Reglementări generale privind faza de judecată

3.1. Rolul instanței de judecată

Actualul Cod de procedură penală nu (mai) consacră un rol activ al instanței de judecată în cadrul procesului penal.

Astfel, instanța are rolul de a soluționa cauza dedusă judecății:

- ➡ cu garantarea respectării drepturilor subiecților procesuali;

[1] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 534.

[2] I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea specială...*, p. 150.

[3] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 535.

[4] I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea specială...*, p. 152.

- cu asigurarea administrării probelor pentru lămurirea completă a împrejurărilor cauzei, având ca scop aflarea adevărului, cu respectarea în totalitate a dispozițiilor legii^[1].

La solicitarea inculpatului, instanța de judecată poate soluționa cauza numai pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, dacă faptele sunt recunoscute în totalitate de către inculpat și dacă apreciază că probele sunt suficiente pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei [art. 349 alin. (2) teza I C. proc. pen.].

Judecata **se limitează la fapta și persoana arătate în actul de sesizare** și nu mai poate fi extinsă, conform actualului Cod de procedură penală, cu privire la alte fapte sau alte persoane.

3.2. Locul unde se desfășoară judecata

Conform art. 350 alin. (1) C. proc. pen., ca regulă generală, judecata se desfășoară **la sediul instanței**.

Această dispoziție cu caracter general se aplică pentru toate ipotezele în care instanța de judecată este chemată să desfășoare activități jurisdicționale, indiferent că avem în vedere, de exemplu, soluționarea de către judecătorul de drepturi și libertăți a cererilor, propunerilor, plângerilor sau contestațiilor privitoare la măsurile preventive, verificarea de către judecătorul de cameră preliminară a legalității sesizării instanței de judecată și a administrării probelor în cursul urmăririi penale, rezolvarea acțiunii penale și a acțiunii civile în cadrul judecății în primă instanță sau soluționarea cauzei în apel ori în căile extraordinare de atac^[2].

De asemenea, de la această regulă putem avea și **excepții** a căror incidență este reglementată de art. 350 alin. (2) C. proc. pen., care prevede că, pentru motive temeinice, instanța poate dispune ca judecata să se desfășoare în alt loc.

^[1] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 531.

^[2] I. NEAGU, M. DAMASCHIN, *Tratat de procedură penală. Partea specială...*, p. 155.

3.3. Citarea la judecată

Potrivit art. 353 C. proc. pen., judecata poate avea loc numai dacă persoana vătămată și părțile sunt **legal citate** și procedura este îndeplinită.

Instanța **trebuie** să citeze din oficiu [art. 353 alin. (1) teza a II-a C. proc. pen.]:

- ➡ inculpatul;
- ➡ partea civilă;
- ➡ partea responsabilă civilmente;
- ➡ reprezentanții legali ai acestora, după caz.

Instanța **poate** dispune citarea altor subiecți procesuali atunci când prezența acestora este necesară pentru soluționarea cauzei [art. 353 alin. (1) teza finală C. proc. pen.].

De asemenea, legiuitorul consacră dreptul **persoanei vătămate** de a se constitui parte civilă, de data această în faza de judecată. Astfel, **pentru primul termen** de judecată, persoana vătămată se citează cu mențiunea că se poate constitui parte civilă până la începerea cercetării judecătorești [art. 353 alin. (3) C. proc. pen.].

Important! În cursul fazei de judecată, până la începerea cercetării judecătorești, persoana vătămată se poate constitui parte civilă **numai** împotriva inculpatului, **nu** și împotriva persoanei responsabile civilmente, deoarece, potrivit art. 21 alin. (1) C. proc. pen., introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții civile, până la rezolvarea cauzei de către procuror.

Orice nelegalitate survenită în procedura de citare este **acoperită** prin [art. 353 alin. (1) teza finală C. proc. pen.]:

- ➡ înfățișarea persoanei vătămate sau a părții în instanță, în persoană;
- ➡ înfățișarea persoanei vătămate sau a părții în instanță prin reprezentant ori avocat ales sau avocat din oficiu, dacă acesta din urmă a luat legătura cu persoana reprezentată.

Per a contrario, situațiile ce prezintă neregularități vor intra sub incidența art. 263 C. proc. pen. ce reglementează incidentele privind citarea – conform alin. (1), „În cursul judecății, neregularitatea cu privire la citare este

luată în considerare doar dacă partea lipsă la termenul la care s-a produs neregularitatea o invocă la termenul următor la care este prezentă sau legal citată, dispozițiile privind sancțiunea nulității aplicându-se în mod corespunzător”.

Cu excepția situației în care prezența inculpatului este obligatorie, neregularitatea privind procedura de citare a unei părți poate fi invocată de către procuror, de către celelalte părți ori din oficiu **numai la termenul la care ea s-a produs** [art. 263 alin. (2) C. proc. pen.].

Potrivit dispozițiilor art. 353 alin. (2) C. proc. pen., persoana vătămată sau părțile **nu vor mai fi citate** la termenele ulterioare, chiar dacă ar lipsi la vreunul dintre acestea, în următoarele cazuri:

- dacă partea sau alt subiect procesual principal a fost prezent/ă la un termen, personal, prin reprezentant sau apărător ales;
- dacă uneia dintre părți sau persoanei vătămate, personal, prin reprezentant sau apărător ales ori prin funcționarul sau persoana însărcinată cu primirea corespondenței, i s-a înmănat în mod legal citația pentru un termen de judecată.

Excepția intervine în situația în care prezența acestora este obligatorie, de exemplu, militarii și deținuții, persoane care vor fi citate din oficiu la fiecare termen [art. 353 alin. (2) teza finală C. proc. pen.].

De asemenea, precizăm că, la cererea persoanelor care iau termenul în cunoștință, instanța le înmânează citații, spre a le servi drept justificare la locul de muncă, în vederea prezentării la noul termen [art. 353 alin. (8) C. proc. pen.].

Legiuitorul a consacrat ca regulă generală faptul că **neprezentarea** persoanei vătămate și a părților citate **nu împiedică judecarea cauzei**. Cu toate acestea, când instanța consideră că este necesară prezența uneia dintre părțile lipsă, poate lua măsuri pentru prezentarea acesteia, amânând în acest scop judecata [art. 353 alin. (4) C. proc. pen.].

Pe tot parcursul judecății, persoana vătămată și părțile au dreptul de a solicita, oral sau în scris, ca judecata să se desfășoare **în lipsă**, în acest caz nemaifiind citate pentru termenele următoare [art. 353 alin. (6) C. proc. pen.].

În situația în care judecata se amână, părțile și celelalte persoane care participă la proces iau cunoștință de noul termen de judecată [art. 353 alin. (7) C. proc. pen.].

Participarea procurorului la judecata cauzei este obligatorie, sub sancțiunea nulității absolute, întrucât acesta nu intră sub incidența dispozițiilor privind citarea [art. 353 alin. (9) C. proc. pen.].

În situația în care din motive obiective instanța nu își poate desfășura activitatea de judecată la termenul fixat ori în vederea soluționării cu celeritate a cauzei, completul investit cu judecarea unei cauze penale poate, din oficiu sau la cererea părților ori a persoanei vătămate, **să preschimbe primul termen sau termenul luat în cunoștință**, cu respectarea principiului continuității completului. Preschimbarea termenului se dispune prin rezoluția judecătorului în camera de consiliu și fără citarea părților. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat [art. 353 alin. (10) C. proc. pen.].

3.4. Compunerea instanței

Conform art. 354 alin. (1) C. proc. pen., instanța judecă în complet de judecată, a cărui compunere este cea prevăzută de lege.

Un aspect ce necesită clarificare trebuie conturat prin evidențierea distincției dintre compunerea instanței și constituirea instanței.

Compunerea instanței = compunerea completului = complet de judecată = numărul de judecători din care se compune completul de judecată conform Legii nr. 304/2022.

Constituirea instanței = completul de judecată + procuror + grefier sau magistrat-asistent (pentru cauzele soluționate de către Înalta Curte de Casație și Justiție).

Completul de judecată trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. Când acest lucru nu este posibil, completul se poate schimba până la începerea dezbaterilor. Așa cum am mai precizat, după începerea dezbaterilor, orice schimbare intervenită în compunerea completului atrage **reluarea dezbaterilor** [art. 354 alin. (2)-(3) C. proc. pen.].

Potrivit art. 57 alin. (1) din Legea nr. 304/2022, colegiile de conducere stabilesc compunerea completurilor de judecată la începutul anului, urmărind asigurarea continuității completului. Schimbarea membrilor completurilor se face în mod excepțional, pe baza criteriilor obiective stabilite de

Regulamentul de ordine interioară a instanțelor judecătorești, care vor exclude înlocuirea arbitrară a acestora.

Completul de judecată este prezidat, prin rotație, de unul dintre membrii acestuia [art. 57 alin. (2) din Legea nr. 304/2022].

De asemenea, precizăm că repartizarea cauzelor pe completuri de judecată se face în mod aleatoriu, în sistem informatizat [art. 58 alin. (1) din Legea nr. 304/2022].

3.5. Judecata de urgență

3.5.1. În cauzele cu inculpați arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu

Conform art. 355 alin. (1) C. proc. pen., dacă în cauză sunt inculpați arestați preventiv sau aflați în arest la domiciliu, judecata se face **de urgență** și **cu precădere**, termenele de judecată fiind, de regulă, de **7 zile**.

Totodată, potrivit art. 355 alin. (2) C. proc. pen., pentru **motive temeinic justificate**, instanța poate acorda termene:

- mai scurte;
- mai lungi.

3.5.2. În cauzele cu persoane vătămate minore

În conformitate cu dispozițiile art. 355¹ C. proc. pen., se judecă de urgență și cu precădere, în condițiile art. 355 din același cod, cauzele în care există persoane vătămate minore, victime ale uneia dintre infracțiunile prevăzute de:

- art. 197 C. pen. privind relele tratamente aplicate minorului;
- art. 199 C. pen. privind violența în familie;
- art. 209 C. pen. privind sclavia;
- art. 210 C. pen. privind traficul de persoane;
- art. 211 C. pen. privind traficul de minori;
- art. 212 C. pen. privind supunerea la muncă forțată sau obligatorie;
- art. 213 C. pen. privind proxenetismul;
- art. 214 C. pen. privind exploatarea cerșetoriei;
- art. 215 C. pen. privind folosirea unui minor în scop de cerșetorie;

- art. 216 C. pen. privind folosirea serviciilor unei persoane exploatate;
- art. 216¹ C. pen. privind folosirea prostituției infantile;
- art. 218 C. pen. privind violul;
- art. 218¹ C. pen. privind violul săvârșit asupra unui minor;
- art. 219 C. pen. privind agresiunea sexuală;
- art. 219¹ C. pen. privind agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor;
- art. 221 C. pen. privind coruperea sexuală a minorilor;
- art. 222 C. pen. privind racolarea minorilor în scopuri sexuale;
- art. 223 C. pen. privind hărțuirea sexuală;
- art. 374 C. pen. privind pornografia infantilă.

3.6. Asigurarea apărării

Legiuitorul a prevăzut o serie de dispoziții cu privire la asigurarea apărării în faza de judecată, având ca fundament dreptul la apărare în principal garantat de Constituție și de actualul Cod de procedură penală. Astfel, art. 356 C. proc. pen. reprezintă garanția exercitării acestui drept la apărare, care se concretizează în:

- dreptul de a lua la cunoștință de actele dosarului în tot cursul judecății, titulari fiind:
 - persoana vătămată;
 - inculpatul;
 - partea civilă;
 - partea responsabilă civilmente;
 - avocații acestora.
- În situația în care persoana vătămată sau una dintre părți se află în stare de deținere, președintele completului ia măsuri ca aceasta să își poată exercita dreptul la apărare și să poată lua contact cu avocatul său.
- dreptul la un singur termen pentru angajarea unui avocat și pentru pregătirea apărării, titulari fiind:
 - persoana vătămată;
 - inculpatul;
 - partea civilă;
 - partea responsabilă civilmente.

În situația în care persoana vătămată sau una dintre părți nu mai beneficiază de asistența juridică acordată de avocatul său ales, **instanța poate (facultativ) acorda un alt termen** pentru angajarea unui alt avocat și pregătirea apărării.

În situația enunțată, legiuitorul a avut în vedere ipoteza în care **relația contractuală dintre client și apărătorul său a încetat**, și nu situațiile când avocatul ales lipsește nejustificat, nu asigură substituirea sau refuză nejustificat să exercite apărarea (când asistența juridică este obligatorie). În acest caz, instanța ia măsuri pentru desemnarea unui avocat din oficiu care să îl înlocuiască, acordându-i un termen de minimum 3 zile pentru pregătirea apărării [art. 91 alin. (2) teza a II-a C. proc. pen.]^[1].

De asemenea, în situațiile anterior enunțate, acordarea înlesnirilor necesare pregătirii apărării efective trebuie să se facă cu respectarea termenului rezonabil al procesului penal [art. 356 alin. (5) C. proc. pen.].

3.7. Atribuțiile președintelui completului

3.7.1. Atribuțiile președintelui completului în ședința de judecată

Conform actualului Cod de procedură penală, președintele completului are următoarele atribuții pe parcursul desfășurării activității în ședința de judecată:

- deschide și conduce ședința, îndeplinind toate îndatoririle prevăzute de lege [art. 357 alin. (1) teza I C. proc. pen.];
- decide asupra cererilor formulate de procuror, de persoana vătămată și de părți, dacă rezolvarea acestora nu este dată în căderea completului [art. 357 alin. (1) teza a II-a C. proc. pen.];
- poate respinge întrebările formulate de părți, de persoana vătămată și de procuror, după consultarea celorlalți membri ai completului, dacă acestea nu sunt concludente și utile soluționării cauzei [art. 357 alin. (2) C. proc. pen.];
- dispune strigarea cauzei și apelul celor citați:
 - președintele completului anunță, potrivit ordinii de pe lista de ședință, cauza a cărei judecare este la rând, dispune a se face apelul

^[1] C.S. PARASCHIV, *op. cit.*, 2019, p. 544.